

14.11.2022

Asia/15

§ 804

Valtuutettu Sami Muttilaisen toivomusponsi ensimmäisen maailmansodan linnoitteista kertovasta informaatiotaulusta Huopalahdenportin asemakaava-alueelle

HEL 2022-000745 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 19.1.2022 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnien ehdottajalle ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Muttilainen Sami, toivomusponsi, Kvsto 19.1.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 19.1.2022 § 14 Huopalahdenportin asemakaavan muutoksen kaupunginvaltuusto hyväksyi ponnien, jonka mukaan kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän voisiko rakentamisen yhteydessä alueelle toteuttaa ensimmäisen maailmansodan linnoitteista kertovan informaatiotaulun.

Ponnesta on saatu kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnan lausunto.

Kaava-alueella on sijainnut muinaismuistolain rauhoittamia vuonna 1914 rakennettuja kenttälinoitettuja varustuksia; Helsinki Tukikohta 1914:19. Nämä puolustusvarustukset ovat sijainneet Mannerheimintien ja Kytösuontien välisellä kalliolla. Tukikohtakokonaisuudessa on ollut jäännöksiä kolmesta maasta, kivistä ja hiekasta rakennetuista varustuksista. Yksittäiset varustukset ovat kohdenimiltään 1914:19, 1914:19a ja 1914:19b. Varustusten eteläpuolella on sijainnut noin 100 metriä pitkä osuus linnoitteisiin liittyvää yhdystietä. Yhdystie on noin 3 metriä leveä ja pengerrytetty. Kyseisillä varustuksilla on käyty taisteluja keuhällä 1918 saksalaisten ja punakaartin joukkojen välillä.

Lautakunta suhtautuu yleisesti ottaen myönteisesti arkeologisen kulttuuriperinnön esittelyyn kaupunkiympäristössä ja toivoo informaatiotaulujen sijoittamista olemassa oleville kohteille, jotka ovat havainnollisia ja joilla voi olla merkittävyyttä virkistys-, opetus- ja matkailukohteina. Tässä yhteydessä voisi nostaa esille esimerkiksi Keskuspuistossa sijaitsevat viisi vuoden 1914 linnoitekohdetta; 1914:20-23c. Kohteet sijaitsevat Kiskontien, Hakamäentien, Ilmalankadun ja Tenholantien välisellä alueella.

Kun kaavamuutos toteutetaan, tulee alueella säilymään lyhyt osuus Tukikohdan 1914:19 yhdystiestä, mikä on hieno asia. Muista tukikohdan puolustusvarustuksista ei tule säilymään rakenteita maastossa. Lautakunta katsoo, että paikkaan olisi oivallista sijoittaa informaatiotaulu kertomaan alueella sijainneesta linnoituksesta. Tämä tuo kaupunkilaisille esiin historiallisia kerrostumia uudella asuinalueella.

Lautakunnan lausunto syntyi Sami Muttilaisen vastaehdotuksen perusteella yksimielisesti. Kulttuuriympäristöpalvelujen pohjaesitys piti kyseistä säilyvää osuutta linnoitusrakenteista eli yhdystiestä liian vähäisenä informaatiotaulua ajatellen.

Kaupunginmuseosta 31.10.2022 saadun selvityksen mukaan kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan ja kaupunkiympäristötoimialan kesken on käynnistynyt yhteistyöhanke, jossa tavoitteena on luoda prosessi, jolla eri puolilla kaupunkia sijaitseviin ja rakennushistoriallisesti kiinnostaviin julkisiin ja yksityisiin rakennuksiin voitaisiin asentaa opaslaattoja. Ensin on tarkoitus laatia vakiomalli rakennusten opaslaatoille ja myöhemmin siirtyä arkeologisten opasteiden pariin. Linnoite- ym. maastokohteiden kohdeopasteita voidaan luontevasti edistää myös puisto- ja viheraluesuunnittelun yhteydessä. Prosessiin tarvitaan laajaa yhteistyötä kylttien sisällön, asentamisen ja kustannusten suhteen ja lisäksi opasteasioissa aktiivisille kuntalaisille tulee tarjota helposti saatavilla olevaa tietoa oikeista yhteistyötahoista.

14.11.2022

Asia/15

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Muttilainen Sami, toivomusponsi, Kvsto 19.1.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 24.05.2022 § 90

HEL 2022-000745 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kaava-alueella on sijainnut muinaismuistolain rauhoittamia vuonna 1914 rakennettuja kenttälinoitettuja varustuksia Helsinki Tukikohta 1914:19. Nämä puolustusvarustukset ovat sijainneet Mannerheimintien ja Kytösuontien välisellä kalliolla. Tukikohtakokonaisuudessa on ollut jäännöksiä kolmesta maasta, kivistä ja hiekasta rakennetuista varustuksista. Yksittäiset varustukset ovat kohdenimiltään 1914:19, 1914:19a ja 1914:19b. Varustusten eteläpuolella on sijainnut noin 100 metriä pitkä osuus linoitteisiin liittyvää yhdystietä. Yhdystie on noin 3 metriä leveä ja pengerrytetty. Kyseisillä varustuksilla on käyty taisteluita keväällä 1918 saksalaisten ja punakaartin joukkojen välillä.

14.11.2022

Museoviraston arkeologiset kenttäpalvelut suoritti alueen linnoitteilla arkeologiset tutkimukset vuonna 2015 kyseisen kaavamuutoshankkeen johdosta. Kohteet on dokumentoitu hyvin ja tutkimuksista on laadittu kattava raportti.

Kun kaavamuutos toteutetaan, tulee alueelle säilymään lyhyt osuus Tukikohdan 1914:19 yhdystiestä, mikä on hieno asia. Muista tukikohdan puolustusvarustuksista ei tule säilymään rakenteita maastossa. Lautakunta katsoo, että paikkaan olisi oivallista sijoittaa informaatiotaulu kertomaan alueella sijainneesta linnoituksesta. Tämä tuo kaupunkilaisille esiin historiallisia kerrostumia uudella asuinalueella.

Yleisesti ottaen lautakunta suhtautuu myönteisesti arkeologisen kulttuuriperinnön esittelyyn kaupunkiympäristössä ja sinällään toivoo informaatiotaulujen sijoittamista olemassa oleville kohteille, jotka ovat havainnollisia ja joilla voi olla merkittävyyttä virkistys-, opetus- ja matkailukohteina. Tässä yhteydessä voisi nostaa esille esimerkiksi Keskuspuistossa sijaitsevat viisi vuoden 1914 linnoitekohdetta; 1914: 20-23c. Kohteet sijaitsevat Kiskontien, Hakamäentien, Ilmalankadun ja Tenholantien välisellä alueella.

Käsittely

24.05.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana oli tutkija Heini Hämäläinen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: Poistetaan kappaleesta (4) kolmas lause ja se korvataan seuraavasti:

”Lautakunta katsoo, että paikkaan olisi oivallista sijoittaa informaatiotaulu kertomaan alueella sijainneesta linnoituksesta. Tämä tuo kaupunkilaisille esiin historiallisia kerrostumia uudella asuinalueella.”

Kannattaja: Hilkka Ahde

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Sami Muttilainen vastaehdotuksen yksimielisesti.

10.05.2022 Pöydälle

Esittelijä

vs. kulttuurijohtaja
Reetta Heiskanen

Lisätiedot

Heini Hämäläinen, tutkija, puhelin: 0931064993

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

14.11.2022

Asia/15

---

heini.hamalainen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566